

ANWBEXTRA

Kos

De 15 hoogtepunten in een oogopslag

Bodrum
(blz. 111) **15**

Turgutreis

12 **Psérimos**
(blz. 103)

Psér
Psérimos

1 **Johannieterburcht**
(blz. 34)

2 **Antiquiteiten aan de
rand van de stad**
(blz. 41)

3 **Culinaire tocht
door Kos**
(blz. 48)

Akr. Ammoudiá

Kos-stad

4 **Platáni**
(blz. 58)

5 **Asklepíeion**
(blz. 61)

6 **Lagoudi**
(blz. 68)

Akr. Ágios Fokás

Embrós Thérme

7 **Antimáchia**
(blz. 79)

Kardámena

Chelóna

Gialí

Mandráki

10 **Nissyros**
(blz. 95)

Nikiá

Akr. Loutrós

Rhodos
(blz. 107) **14**

Kalós Oríssate – Welkom

Kalós Oríssate	6
Ter oriëntatie	8
Kennismaking, Kos in cijfers	10
Geschiedenis, heden, toekomst	14
Overnachten	16
Eten en drinken	18
Praktische informatie	20

Onderweg op Kos

Kos-stad en omgeving	32
Kos-stad 32	
Lambí 52	
Het oosten van Kos	54
Psalídi 54, Ágios Fókas 55	
Embrós Thérme 57, Tigáki 57	
Platáni 58, Asklipeion 61	
Ziá 66, Paléo Pili 67	
Lagoudi 68, Pili 72	
Marmári 74, Mastichári 75	
Het westen van Kos	78
Antimáchia 78	
Kardámena 81	
Kéfalos 86	
Excursies: buureilanden en Turkije	92
Dagexcursies 92	
Eilandhoppen 93	

De 15 hoogtepunten

1 Pure romantiek – de johannieterburch van Nerátzia	34
Kappertjes, klapproos en kanonskogels.	
2 Antiquiteiten aan de rand van de stad – het Romeinse Kos	41
Zien hoe de rijke Romeinen leefden en van het leven genoten.	
3 Als God in Griekenland – een culinaire tocht door Kos	48
Courgettebloemen, geitenkaas en kaneellimonade.	

4 Een Grieks-Turks dorp – Platáni	58
Hier wonen christenen en moslims in vrede samen.	
5 Antiek kuuroord – het Asklepieion	61
De belangrijkste plek uit de oudheid op het eiland ligt op een adembenemend mooie plek.	
6 De hemel op aarde – Lagoudi en zijn kerken	68
Eerst naar de kerk, dan naar het kunstenaarscafé.	
7 Leven op het platteland – een huis in Antimáchia	79
Zo woonde men hier op Kos nog tot zestig jaar geleden.	
8 Heerlijke stranden – van Magic Beach naar Stéfanos Beach	82
Bij deze excursie is zwemkleding verplicht!	
9 De natuur heel dichtbij – het schiereiland Kéfalos	90
Ondanks de vele vakantiegasten en hotels zijn er nog voldoende rustige plekjes overgebleven.	
10 Een verhit bezoekje – het vulkanische eiland Níssyros	95
Op dit eiland ten zuiden van Kos bevindt zich een echte vulkaan, die nog steeds zwaveldampen uitademt.	
11 Het eiland van de sponsduikers – Kálymnos	99
Ook in de winter is het druk op dit visserseilandje en in het klimparadijs.	
12 Een eiland in miniatuur – Psérimos	103
De enige straat hier is korter dan het strand.	
13 Openbarend panorama – Pátmos	105
Ondanks de ‘apocalyps’ hebt u op dit eiland zeker niet het gevoel dat de wereld snel zal vergaan.	
14 Het eiland van de ridders – overnachten op Rhodos	107
De mooiste, oude stad van Griekenland moet u zeker ‘s avonds beleven.	
15 Markten en bazaars – het Turkse Bodrum	111
Oosterse flair was gisteren; nu is dit stadje het Saint-Tropez van Turkije.	

Toeristische woordenlijst	114
Culinaire woordenlijst	116
Register	118
Colofon	121
Extra-routes	128

- Deze symbolen in de tekst verwijzen naar een plattegrond
 Dit symbool in de tekst verwijst naar één van de 15 hoogtepunten
 Dit symbool in de tekst verwijst naar een Waar voor je geld!-tip

Kalós Oríssate – Welkom

Op het eiland Kos komen heel verschillende culturen samen. Minaretten en kerktorens, maar ook ruïnes uit de oudheid en bouwwerken uit de tijd van het Italiaanse fascisme, zijn voorbeelden van de architectuur in al zijn facetten. Palmbomen en kale rotsen staan voor de veelzijdigheid van de natuur, terwijl de stralend witte huizen, die afsteken tegen rood en blauw geverfde accenten, een goede weerspiegeling zijn van de gelaten blijmoedigheid van de eilandbewoners.

Ter oriëntatie

Dodekanesos

Kos hoort bij de eilandengroep van de Dodekanesos (Grieks: *dodekaníssia*), die binnen Griekenland een eigen bestuursgebied vormen. De hoofdstad van deze provincie is Rhodos. De naam 'Dodekanesos' kan worden vertaald als 'Twaalf eilanden'. In werkelijkheid bestaat de archipel echter uit negentien eilanden, die het hele jaar door bewoond zijn. Vanaf Kos zijn ze bijna allemaal met lijndienstschepen te bereiken. Het meest oostelijk gelegen eiland is het kleine Kastellórizo, dat op 170 km afstand van Rhodos en slechts 3 km van de kust van Turkije ligt, precies halverwege tussen Kos en Cyprus. De noordelijkste eilanden zijn het grote Pátmos en zijn kleinere trawanten Arkí en Agathoníssi. In het westen liggen Kárpathos en Kássos als een eilandbrug naar Kreta, terwijl Astipaliá een springplank is richting de Cycladen. In totaal wonen er op de eilanden van de Dodekanesos ongeveer 200.000 inwoners, van wie meer dan de helft op het hoofdeiland Rhodos. Kos telt 31.000 inwoners.

Vakantieoordn op Kos

Alle kustplaatsen op het eiland zijn tegelijkertijd ook vakantieoordn. Wie op zoek is naar de gezelligheid van de stad, kiest ofwel voor **Kos-stad** (► K 1) of de direct ernaast gelegen buitenwijken **Lambí** en **Psalídi**. Vanuit hier kunt u

U hoeft op Kos niet bang te zijn voor lange **transfertijden**. De luchthaven ligt midden op het eiland en het wegennet is uitstekend. Vanuit alle hotels bent u binnen 30-40 min. op het vliegveld.

eenvoudig een lijnbus naar de stad nemen, tot laat in de avond; zelfs op de fiets is het niet ver. Langs de noordkust liggen nog eens drie badplaatsen: **Tigáki** (► H 2), **Marmári** (► G 2) en **Mastichári** (► E 3). Hier vindt u geen historische dorpskernen; de hotels staan ofwel direct aan het zandstrand of in het groene achterland.

Langs de zuidkust liggen nog twee badplaatsen en vakantieoordn, met een kilometers lang lint van hotels langs zee: Kardámena en Kámbos. **Kardámena** (► G 5) is met zijn mooie havenpromenade overdag een bezoek waard en 's avonds is het in de straatjes altijd gezellig. Het bij het dorpje Kéfalos horende **Kámbos** (► B/C 6) is langgerekt en heeft geen echt centrum.

Kortom: voor de combinatie van stad en strand kunt u het beste terecht in Psalídi en Lambí. Voor een strandvakantie met een stad in de buurt zijn Tigáki, Marmári en Mastichári geschikt. Kardámena en Kámbos zijn zulke complete vakantiecentra dat u ze waarschijnlijk maar een of twee keer zult verlaten om een excursie te ondernemen.

Zwemmen op Kos

Met stip op één staat op Kos het **strand**. Twee derde van de 112 km lange kust wordt gedomineerd door zand- en kiezelstranden, die voor het merendeel zeer geleidelijk aflopen in zee en dus ook veilig zijn voor kinderen. Alleen voor de grotere hotels vindt u meer dan één rij ligstoelen, en ook daar hebt u voldoende privacy. Zelfs in de drukke badplaatsen aan de **noordkust** zijn grote stukken strand te vinden zonder parasols en ligstoelen, en waar u in alle rust in de duinen van de zon kunt genieten.

In het **zuidwesten** van het eiland ligt een meer dan 16 km lang zandstrand, met volledig onbebouwde heuvels erachter, langs de Egeïsche Zee – ideaal voor iedereen die op zoek is naar rust, graag als Adam en Eva wil zonnen en zwemmen, of die gewoon lekker wil kuieren langs de branding.

Wie het tegenovergestelde van rust en stilte zoekt, vindt dit op het westelijke **strand van Kos-stad**. Hier staan de ligstoelen zo dicht op elkaar dat u als u uw armen uitstrekt, uw buurman of buurvrouw de hand kunt schudden. Maar dat is hier ook de bedoeling; er wordt bijbehorende vrolijke discomuziek gedraaid en de obers en serveersters komen langs met koele drankjes – soms zelfs verkleed als Tarzan of Jane.

Een heel bijzondere vorm van zwemplezier, die u uzelf direct aan het begin van uw vakantie een keer moet gunnen – om daarna steeds weer terug te

kunnen komen – is de warmwaterbron van **Embrós Thérme** (► L 3), in het uiterste zuidoosten van het eiland. Ergens anders in Europa zou al lang een duur kuuroord zijn verzezen rondom deze bronnen. Maar hier neemt men ze zoals ze zijn: het water stroomt vanuit de rotsen in zee, het zwembad wordt gemarkeerd met een paar grote rotsblokken, en de gasten zitten of liggen al kletsend van het warme water te genieten.

Excursies

Door de centrale ligging en de goede vaarverbindingen is Kos een ideaal beginpunt van dagexcursies naar het duikeiland **Kálymnos** (► kaart 3, F-H 6-8), het vulkanische eiland **Níssyros** (kaart 4), het heilige eiland **Pátmos** (► kaart 3, A/B 1-3) en het Turkse **Bodrum** (kaart 2). Het eiland en de stad **Rhodos** (zie blz. 107) is geschikt voor een tweedaagse excursie met overnachting.

Kos is beroemd om zijn prachtige zandstranden, zoals hier bij Tigáki

Kennismaking, Kos in cijfers

Historische flair

De hoofdstad van het eiland Kos is een interessante reisbestemming door de combinatie van geschiedenis en modernisme. Direct voor de burcht uit de tijd van de kruisvaarders leggen grote autoveerboten, elegante cruiseschepen en snelle draagvleugelboten aan. In de schaduw van de Hippokratesplatanen schilderen en tekenen kunstenaars de portretten van toeristen, terwijl direct ernaast het oosters aandoende kantongerecht staat uit de tijd van het Italiaanse fascisme.

In de bars aan de rand van het antieke *agorá*, waar in de oudheid al een markt werd gehouden, dansen Engelse meiden op de tapkast – en in de altijd gratis toegankelijke ruïnes van de tempels en zuilengaanderijen zitten in het romantische maanlicht stelletjes te zoenen. Dat is een groot voordeel van Kos, ook voor liefhebbers van cultuur: de opgravingen binnen de stad zijn bijna allemaal onderdeel geworden van het dagelijkse leven; er staat geen hoog hek omheen of beveiliging voor, en u hoeft er niet voor te betalen.

Mooi is ook dat de Grieken na de bevrijding van het Turkse juk hier niet de sporen van dat andere geloof hebben uitgewist, maar hun godshuizen hebben laten staan. Oude moskeeën worden nu soms deels als winkel of café gebruikt, maar de minaretten reiken net als eeuwen geleden, toen Kos onderdeel was van het Osmaanse Rijk, nog trots naar de blauwe hemel. Het is dus heel goed mogelijk om een hele dag door de stad te wandelen, in de voetsporen van de geschiedenis, zonder ook maar één museaal getto binnen te hoeven stappen.

Natuur

Wie op Kos vooral van de natuur wil genieten, kan het beste afreizen in het late voorjaar. Dan staat het hele eiland in bloei en is het nog niet zo verzengend heet als het in de zomer wel eens kan zijn. In de voor heel Griekenland kenmerkende *phrygana*, of garrigue, een laagblijvend doornige vegetatievorm, bloeien dan de witte en roze cistusrozen en zijn kruiden als tijm en marjolein te ruiken. Anemonen, klapprozen en slangenwortel vormen dichte bloementapijten op weilanden en velden, en de bloesems van de oleander en brem barsten open.

Maar ook de zomer heeft zijn bekooring. Dan sieren de hibiscus en bougainville muren en huizen. Grote bossen zijn er amper op Kos, alleen in het gebied rond Plaka bij de luchthaven op de hellingen van de Dikéos ten westen van Ziá kunt u een boswandeling maken. De meeste bomen op het eiland werden door mensen geplant: platanen op dorpspleinen en bij fontein en waterbronnen, eucalyptus langs veel straten. Tussen het dorp Platáni en de opgravingen van het Asklepieion ligt een lange laan van cipressen.

Toch krijgt natuurbehoud nog maar relatief weinig aandacht op Kos. Er zijn slechts twee natte gebieden dicht bij zee, namelijk de Psalídi Wetlands en de voormalige zoutpan van Tigáki, die de moeite waard zijn. Er zijn diverse particuliere organisaties die zich om het welzijn van de dieren bekommeren, die over het algemeen worden geleid door op het eiland wonende buitenlanders. Donaties zijn altijd welkom, evenals nieuwe baasjes die een hond willen adopteren of mensen die als vluchtbe-

geleider willen fungeren. Meer informatie: www.hondenvankos.nl.

Orthodoxe kerk

In de orthodoxe kerk worden, in tegenstelling tot het rooms-katholieke geloof, al sinds de 8e eeuw geen nieuwe dogma's meer verkondigd. De belangrijk-

ste verschillen: orthodoxe christenen erkennen de soevereiniteit van de paus niet. Hun priesters mogen trouwen tot het moment dat ze zijn ingewijd, maar kunnen dan niet meer in rang stijgen en bijvoorbeeld bisschop worden. Bij de doop wordt de persoon in de orthodoxe kerk volledig ondergedompeld. De

Palmen in Kos-stad met erachter de minaret van de Hadji Hassanmoskee

Kennismaking, Kos in cijfers

eerste communie vindt tegelijk met de doop plaats. In het gelijke doopwater gedoopte personen mogen niet voor de kerk met elkaar trouwen, net zoals mensen die dezelfde peter of meter hebben. Crematie is verboden. Het idee van de oecumene vindt slechts weinig weerklank, omdat de meeste Griekse christenen zichzelf zien als de enige rechtzinnig gelovigen.

Een echt vakantie-eiland

Eén compliment moeten we de Kossers maken: hier is voor toeristen veel meer gedaan dan op andere eilanden in de Egeïsche Zee. Nergens anders zijn zoveel fietspaden aangelegd en alleen op Kos zijn bij bijna elke kroeg en bij veel stranden fietsenstallingen te vinden. De belangrijkste winkelgebieden in de hoofdstad zijn alleen toegankelijk voor voetgangers en er zijn duidelijke busdienstregelingen. Deze zijn te vinden bij de bushaltes, die overigens genummerd zijn, zodat u geen Griekse namen hoeft te onthouden. Bij beide busstations, de toeristenbureaus en bij veel hotels kunt u gratis een folder met de dienstregeling afhalen. Wie nog nooit in Griekenland is geweest, vindt dit misschien normaal, maar echte kenners van het land vinden het een waar wonder.

Kos is een eiland voor mensen van alle leeftijden. Zowel gezinnen als ouderen, stelletjes en singles voelen zich hier thuis. Iedereen kan zijn eigen ritme volgen. De eettijden in restaurants zijn flexibel, en ook buiten de hotels kunt u 's middags nog ontbijten. Nachtvliners vinden er genoeg disco's, die pas bij zonsopkomst dichtgaan, en wie juist vroeg uit de veren is, kan in menig cafeetje al een eerste kopje koffie halen.

Omgangsvormen

De Grieken gaan vrij ongedwongen met elkaar en met buitenstaanders om. Men hecht veel waarde aan schone kleding,

maar u hoeft niet met jasje en stropdas over straat. Daarentegen wordt het niet op prijs gesteld als u in badkleding door een dorpje loopt of, zoals veel Britten, te koop loopt met grote tatoeages op rug, armen en borst.

In het Grieks bestaat er onderscheid tussen de aanspreekvormen 'u' en 'jij', maar in de praktijk spreekt men elkaar met de voornaam aan. 'Wouter' en 'Liza' zijn voor Grieken dan ook gemakkelijker te onthouden dan 'De Vries' of 'Houtman'.

Lichaamstaal speelt ook in Griekenland een grote rol. Een licht zijwaarts knikje gecombineerd met getuite lippen betekent 'misschien'. Legt iemand het hoofd in de nek en kijkt hij met bijna gesloten ogen omhoog, dan betekent dat 'nee'. Bij het tellen op de vingers begint men niet bij de duim, maar bij de wijsvinger, waarbij de duim pas voor vijf wordt gebruikt. En zegt een Griek *nā* (dat klinkt als nee), dan bedoelt hij 'ja'.

De Grieken geven elkaar bij het begroeten niet alleen een hand, maar kussen elkaar ook op de wang (twee, liever drie keer). Onderweg begroeten ook vreemden elkaar; men loopt elkaar hier zelden zwijgend voorbij. Wilt u echt indruk maken, oefen dan de bijzondere begroetingen: op maandagochtend wenst u de ander een goede week, *kali efdómada*, op de eerste van de maand een goede maand, *kaló mína*. En wie aan het eind van het seizoen het eiland verlaat, neemt afscheid met *kaló chimóna*, wat 'een goede winter' betekent.

Milieu

Voor de natuur zou er op Kos nog veel meer gedaan kunnen worden, hoewel het eiland binnen Griekenland wel vooroploopt op het gebied van natuurbehoud en milieubewustzijn. Zoals op veel eilanden het geval is, moet men met relatief weinig inwoners een infrastructuur onderhouden waar erg veel

toeristen gebruik van maken. Wat voor vakantiegangers het belangrijkste is: de stranden en het zeewater op Kos zijn schoon en worden goed onderhouden en gecontroleerd. Zeven stranden op het eiland zijn bijvoorbeeld onderscheiden met een blauwe vlag. Er staat u dus weinig tot niets in de weg om te genieten van een heerlijke strandvakantie.

Voor het schone water zorgt ook een moderne zuiveringsinstallatie aan de oostkant van het eiland, tussen Psalídi en de Fókaskaap, die vanaf de kustweg alleen te herkennen is aan de overdadig bloeiende bloemenpracht. Het huisvuil werd tot 2009 gewoon in de openlucht verbrand, in de buurt van de stad en de belangrijkste archeologische opgraving op het eiland, die daarom altijd werd gemarkeerd door een hoge rookpluim. Tegenwoordig wordt het grotendeels biologisch begraven op een heuvel dicht bij Antimáchia. Steeds meer inwoners van Kos zamelen hun afval gescheiden in en brengen plastic, papier en metaal zelf naar de stortplaats.

De Griekse vlag

Windenergie, iets wat erg wordt gestimuleerd door de EU, wordt gegeneerd aan de westkant van het eiland, bij Kéfalos, en een deel van de stroom die wordt gebruikt is dus groen. De voor toeristenoogen goed verborgen krachtcentrale ten noorden van Antimáchia werkt op stookolie. Zonne-energie wordt tot op heden nog niet zo veel toegepast. De zon bakt weliswaar veel Noord-Europeanen heerlijk bruin en wordt door veel particulieren en hotels gebruikt om het eigen water te verwarmen, maar vrijwel nergens wordt er stroom opgewekt met zonnekracht.

Feiten en cijfers

Ligging: Kos ligt ongeveer op dezelfde geografische hoogte als het zuidelijkste puntje van Sicilië en Malaga.

Oppervlakte en inwoners: op een gebied van 290 km² wonen 33.300 mensen, de dichtheid van de bevolking is dus 115 per km². Ongeveer 800 hiervan zijn uit Turkije afkomstige moslims met een Grieks paspoort. In de zomer komen hier nog ongeveer 600.000 toeristen bij.

Dodekanesos: Kos maakt deel uit van de regio Dodekanesos, met Rhodos als hoofdstad. Deze eilandengroep strekt zich uit van Pátmos in het noorden naar Kastellórizo in het zuidoosten en Kássos in het zuidwesten.

Hoogste berg: de hoogste berg is de Óros Díkéos, 842 m, een lange bergkam langs de oostelijke zuidkust van het eiland.

Afstanden: Kos is op het langste en breedste punt 43 km lang en 9 km breed. Van Embrós Thérme in het zuidoosten tot aan het klooster van Ágios Ioánnis Thymianós in het oosten, waar het asfalt ophoudt, is het 55 km. Hemelsbreed ligt de haven van de stad Rhodos op 119 km van Kos-stad, Piraeus op 370 km.

Tijdzone: Oost-Europese tijd. In Griekenland is het het hele jaar door een uur later dan in Midden-Europa. De zomer- en wintertijd gaat op dezelfde dag in als in de andere EU-lidstaten.

Geschiedenis, heden, toekomst

Oudheid en hellenisme

In de 11e eeuw v.Chr. wordt Kos door de Griekse stam van de Doriërs gekoloniseerd. Ze stichten hun eerste stad aan de westkant van het eiland, op het schiereiland Kéfalos. Daar wordt in 460 v.Chr. de beroemde arts Hippocrates geboren, die zijn stempel zal drukken op de antieke geneeskunde. In 366 v.Chr. besluiten de inwoners van Kos een nieuwe stad te bouwen op de plek van het huidige Kosstad, omdat deze locatie gemakkelijker te bereiken is en dicht bij de kust van Klein-Azië ligt, in die tijd een belangrijk kolonisatiegebied van de Grieken.

In 336 v.Chr. bestijgt Alexander de Grote de Macedonische troon. Nadat zijn vader Filip eerder al de Griekse stads- en eilandstaten had verenigd, wordt Kos onderdeel van het Macedonische rijk, dat door Alexander verder wordt uitgebreid tot in Perzië en Egypte. Na zijn voortijdige dood in het jaar 322 v.Chr. wordt Alexanders wereldrijk verdeeld onder zijn generaals. Kos wordt deel van het vanuit Egypte geregeerde Ptolemeïsche Rijk.

De Romeinse en Byzantijnse tijd

Nadat het Griekse vasteland al in 146 v.Chr. een Romeinse provincie is geworden, wordt ook Kos in 82 v.Chr. door Rome ingelijfd. Wanneer het Romeinse Rijk in 395 n.Chr. wordt opgedeeld, wordt Kos, net als de rest van Griekenland, onderdeel van het Oost-Romeinse Rijk, waaruit zich het Byzantijnse Rijk ontwikkelt, met Constantinopel als hoofdstad. Gedurende de daaropvolgende 900 jaar blijft dat zo. De prachtige antieke bouwwerken in de stad en het Asklepieion worden in 554 bij een aardbeving verwoest.

Kruisridders en Turkse overheersing

Na de officiële afscheiding van de rooms-katholieke kerk in 1054 verovert een katholieke kruisridder in 1204 de stad Constantinopel in opdracht van Venetië. Het Byzantijnse Rijk wordt hierdoor beslissend verzwakt. In 1309 veroveren door de Arabieren uit het Heilige Land verdreven kruisridders, de johannieters, het eiland Rhodos en kopen ze Kos. Ze bouwen meerdere kastelen op de eilanden en in het huidige Bodrum op het Klein-Aziatische vasteland. Desondanks weten de troepen van sultan Süleymans op 1 januari 1523 na een beleg van 6 maanden het eiland Rhodos in te nemen. De johannieters verlaten ook Kos en de andere eilanden van de Dodekanesos. Kos komt in Turkse handen.

Bijna 300 jaar later komt Griekenland, dat sinds de 15e eeuw grotendeels deel uitmaakt van het Osmaanse Rijk, in opstand tegen de Turkse overheersers en wordt in een deel van Hellas als gevolg daarvan de onafhankelijkheid uitgeroepen. Kos en de Dodekanesos blijven echter nog Turks.

20e eeuw

In 1912 verdrijven de Italianen de Turken uit de Dodekanesos-archipel en komen de eilanden onder Italiaans bestuur. De openbare bouwwerken sieren tot op heden het stadscentrum van Kos; de oude Turkse wijk wordt op 23 april volledig verwoest door een aardbeving. In 1940 wordt heel Griekenland bezet door Duitse, Italiaanse en Bulgaarse troepen. Na de capitulatie van Italië bezetten in 1943 Duitse troepen het eiland Kos en worden veel Griekse joden op transport gezet naar Auschwitz.

In 1944 worden de eilanden bevrijd door de Britten, die de archipel drie jaar lang besturen. Ze verhinderen hierdoor dat de in 1945 uitgebroken burgeroorlog op het Griekse vasteland, die daar meer slachtoffers maakt dan de Tweede Wereldoorlog, overslaat naar de Dodekanesos. In 1947 wordt Kos deel van de vrije nieuwe Griekse staat en in 1954 treedt Griekenland toe tot de NAVO. In 1967 grijpen kolonels de macht in Athene en stichten ze een militaire dictatuur. Nadat deze in 1974 tot een einde komt, ontwikkelt Griekenland zich als een democratie. De monarchie wordt afgeschaft en in 1980 treedt Griekenland toe tot de Europese Gemeenschap.

Huidige ontwikkelingen

De politiek werd tot 2012 beheerst door twee partijen: de sociaaldemocraten, PASOK, en de conservatieven, Néa Dimokratía (ND). In de nasleep van de crisis worden ze in de nek gehijgd door de linkse alliantie SYRIZA.

Beide oude partijen zijn verantwoordelijk voor het sinds 2010 dreigende

bankroet. Corruptie en nepotisme, een te groot en log ambtenarenapparaat, belastingontduiking en een verzwakte economie spelen hierbij een grote rol. Alleen gebaseerd op vervalste cijfers slaagde men erin de drachme in 2004 te vervangen door de euro. De Olympische Spelen van 2004 zorgden voor een korte economische opleving. Extreem lage rentestanden, stijgende prijzen, een miserabel onderwijssysteem en slechte toekomstperspectieven voor de jeugd zorgen voor groeiende sociale onrust. De absoluut noodzakelijke, maar sociaal zeer onrechtvaardig verdeelde en door de EU meedogenloos streng bewaakte bezuinigingsmaatregelen leidden tot massademonstraties en stakingen. Na het aftreden van de PASOK-regering kwam in november 2011 een overgangsregering aan de macht.

Na verkiezingen in mei en juni 2012 regeert nu een coalitie van ND en PASOK. De kredietwaardigheid van het land nam in 2014 weer iets toe, maar de werkloosheid is enorm, vooral onder jongeren.

Antiek mozaïek uit de tijd van de Romeinen: de arts Hippocrates in de haven van Kos

Overnachten

Op Kos worden er bijna 80.000 (hotel) bedden verhuurd. Het aanbod varieert van eenvoudige pensions met een badkamer op de gang tot luxueuze hotels met internationale allure. Ook zijn er op Kos vakantieparken, zoals Robinson Club en Magic Life. Er komen ook steeds meer internationale all-inclusivecomplexen; iets wat de lokale cafés, restaurants en hotels met lede ogen aanzien.

In contrast met de grote parken is er ook een goed assortiment aan kleinere appartementencomplexen. Hotels en pensions in historische gebouwen met een traditionele, regionale inrichting ontbreken op Kos volledig. Ook jeugdherbergen en campings zult u hier niet vinden.

Wie meer wil doen dan een dagexcursie maken naar een buureiland, komt in de archipel zeker aan zijn trekken. Behalve in het hoogseizoen (augustus) is boeken vaak niet noodzakelijk. Veel strandhotels zijn echter alleen tussen mei en oktober geopend; in een aantal hotels en pensions in de grotere plaatsen kunt u het hele jaar door terecht.

Categorieën

Alle Griekse accommodaties worden door de staat geïnclassificeerd. De categorieën lopen bij de hotels op het gebied van luxe van A af naar E, bij pensions en appartementen van A naar C. Deze categorieën zeggen iets over de kamergrootte, inrichting en het aanbod aan faciliteiten, maar niets over de staat van het onderhoud, de service of de prijs.

Prijspeil

De kamerprijzen worden elk jaar door de verhuurder vastgesteld en goedgekeurd door het verkeersbureau. De of-

ficiële prijslijst moet in elke kamer en – als die er is – bij de receptie hangen. De genoemde prijzen zijn afhankelijk van het seizoen; deze kunnen per locatie verschillen. Als hoogseizoen gelden in elk geval de maanden juli en augustus. Als de vraag laag is, geven hoteliers en verhuurders kortingen tot 40 of zelfs 50% ten opzichte van het officiële tarief.

Voor een eenvoudige kamer voor twee personen (2pk) met douche en toilet betaalt u in het voor- en naseizoen vanaf € 30, in het hoofdseizoen vanaf € 40. Een overnachting in een luxehotel kost in het voor- en naseizoen tot € 150, in het hoofdseizoen soms meer dan € 250. Voor het alleengebruik van een tweepersoonskamer wordt een korting op de kamerprijs van ongeveer 20% gegeven, terwijl u voor een extra bed kunt rekenen op een toeslag van ongeveer 20%. Kamers met uitzicht op zee zijn meestal duurder dan kamers met uitzicht op het binnenland.

Studio's en appartementen

Op Kos worden veel studio's en appartementen aangeboden, waar u minder voor betaalt dan vergelijkbare hotelkamers. **Studio's** bestaan uit een kamer met douche/toilet en een keukentje, waar u warme dranken en eenvoudige maaltijden kunt bereiden, met een koelkast.

Appartementen kunnen bestaan uit één of meerdere kamers; niet altijd met een echte zitkamer. In de regel is de keuken wat beter uitgerust dan in een studio, maar u kunt het nog niet vergelijken met wat u hier in Nederland in een vakantiehuysje tegenkomt. **Maisonettes** zijn studio's of appartementen met een tussenverdieping, waar in de regel twee

Heerlijk ontspannen in een hotel in Mastichári

bedden of een tweepersoonsbed staan. Vrijstaande **vakantiehuisjes** worden op Kos niet verhuurd. Alle appartementen worden verhuurd inclusief beddengoed en handdoeken, en ook wordt er geen extra bedrag in rekening gebracht voor de eindschoonmaak. Op de websites van Neckermann (www.neckermann.nl) en Sunweb (zon.sunweb.nl) vindt u diverse appartementen en hotels op Kos.

All-inclusive of op eigen gelegenheid?

Wie de hele vakantie op Kos wil blijven, is het goedkoopst uit met een all-inclusivakantie – zeker als u kunt profiteren van een lastminuteaanbieding of

vroegboekorting. Houd er bij het vergelijken van de prijzen rekening mee dat bij een all-inclusivereis ook de transfers tussen de luchthaven en het hotel zijn inbegrepen, waar u anders een taxi voor zou moeten nemen.

Wilt u zelf uw reis boeken en er echt zeker van zijn dat u toch de beste prijs betaalt, dan kunt u voor het boeken op internet de prijzen van accommodaties vergelijken en kijken wat u bij de diverse reisorganisaties betaalt. U kunt een hotel altijd bellen om te vragen wat hun particuliere tarieven zijn. Is het niet echt druk in een hotel, dan kunt u vaak ook ter plekke nog een goede korting bedingen.

Eten en drinken

De keuze aan cafés, restaurants en taveernes is vooral in de stad Kos erg groot. Het aanbod aan eetgelegenheden varieert van rustiek en eenvoudig tot internationaal en chic. Behalve de Griekse keuken wordt er ook Chinees, Indisch, Australisch, Mexicaans, Nederlands, Engels en Italiaans gekookt. In de badplaatsen loopt het aantal cafés en taveernes de laatste jaren helaas terug – er zijn te veel all-inclusivehotels. Ook op de eilanden rondom Kos hoeft u geen honger te lijden, maar de internationale keuken is daar amper vertegenwoordigd.

Typische eilandgerechten

Noedels, aardappelen en groente staan op Kos vaak op het menu. Ook oven-schotels zijn erg geliefd, net als met rijst en kruiden gevulde groente: gevulde tomaten en paprika's, koolrolletjes, gevulde wijnbladeren of courgettebloemen. Traditioneel zijn gerechten als *kolokithókeftedes*, een soort pannenkoek met graspte courgette, en gebakken schijfjes courgette en aubergine. Standaard op het menu staan *jouvétsi*, een stoofpot met lams- of rundvlees en rijstvormige pasta, en *stifádo*, rund- of konijnenvlees met zilveruitjes in een tomaten-kaneelsaus.

Verder wordt vlees net als vis het liefst bereid op de grill, op houtskool. Orgaanvlees eten de Grieken vooral in de koudere maanden erg graag. Verse vis is overal te koop, maar is vrij duur. De prijs wordt over het algemeen berekend per gewicht. Vindt u de vis wat aan de goedkope kant, dan is het meestal vis van een kwekerij. Zorg ervoor dat u erbij bent als de vis wordt gewogen, om vervelende verrassingen bij het afrekenen van uw

diner te voorkomen. Wie geen liefhebber is van vis of authentieke gerechten, kan overal terecht voor een pizza, patat en spaghetti, Hollandse pannenkoeken en natuurlijk de welbekende gyros.

Ontbijt

De gewone Griek is niet zo'n ontbijter, maar in de grotere hotels is men goed op de buitenlandse toerist ingesteld en wordt meestal een prima en uitgebreid ontbijtbuffet geserveerd. In badplaatsen kunt u daarnaast in cafés en taveernes de hele dag door een Engels ontbijt bestellen, met witte bonen in tomatensaus, worstjes en uitgebakken spek, of het Griekse *jaoúrta me méli*, yoghurt met honing en walnoten.

Lekkere tussendoortjes zijn bijvoorbeeld met diverse ingrediënten gevulde bladerdeeghapjes, zoals *tirópita* (met geitenkaas), *lukanikópita* (met worst), *spanakópita* (met spinazie) of *bugátsa* (met griesmeelpudding of kaas, zie blz. 48). Deze hapjes zijn, net als de diverse soorten *kruasan* (croissants), verkrijgbaar in cafés of bij de bakker. Erg geliefd als tweede ontbijt en ook overal verkrijgbaar is de Griekse tosti met kaas en ham: *tost me tiri ke dsambón*.

In veel Griekse eetgelegenheden, van de meest eenvoudige taveernes tot luxieuze restaurants, wordt per gast een vast bedrag aan servicekosten gerekend, dat onder de term **couvert** op de rekening staat. Dit bedrag is verplicht, ongeacht of u nu een salade of vijfgangenmenu hebt gegeten. Hoe hoog het bedrag is, staat vermeld op de menukaart. Dit kan variëren van € 0,30 tot € 3.

Uit eten

De meeste restaurants op de eilanden in de Dodekanesosarchipel zijn geopend van ongeveer 10 uur tot middernacht. Grieken eten over het algemeen erg laat: 's middags pas tegen een uur of 2, 's avonds schuiven ze pas na 9 uur aan. U hoeft alleen een tafel te reserveren als u met een grotere groep wilt gaan eten. De menukaart is bijna overal tweetalig opgesteld, namelijk in het Grieks en in het Engels; soms is er ook nog een Franse of Duitse vertaling te vinden. Veel taavernes en restaurants presenteren hun aanbod in koelvitruines of op een warme buffettafel.

Soorten eetgelegenheden

Er zijn veel namen voor de verschillende soorten restaurants, waarbij er tegenwoordig amper meer een verschil is tussen een *estiatório* (beter restaurant) en een *taverna* (eenvoudig, traditioneel en gezellig ingericht eethuis). Authentieke voor- en hoofdgerechten vindt u in de *mezodopolio*, *tsipurádiko* of *ouzerí*. Een *psitariá* is een betere cafetaria, waar u gyros, vleesspiesjes, frikandellen en patat kunt kopen. De prijzen liggen hier vrij laag.

Dranken

Internationale frisdranken en flesjes bier of bier van het vat zijn bijna overal verkrijgbaar. De keuze aan wijnen uit heel Griekenland is groot. Op Kos zelf produceert de wijnbottelaar Hatziemannouíl prima witte en rode tafelwijnen. Dit wijnhuis is al meermaals bekroond en heeft ook een winkel en proeverij, waar u wijnen kunt kopen vanaf € 8. Overal op het eiland kunt u ook retsína proeven, een met hars van de alepoden versterkte witte wijn. Deze wijn smaakt heerlijk bij authentieke Griekse gerechten. Een veel sterkere Griekse nationale drank is *oúzo*, met een alcoholpercentage van 40 tot 44 procent.

Griekse lekkernijen

Filterkoffie is lang niet overal verkrijgbaar. Veel meer wordt hier oploskoffie gedronken, die ongeacht het merk *ness* wordt genoemd (naar het beroemde merk Nescafé). U kunt de koffie warm (*sestó*) of koud en schuimig opgeklopt drinken (*frappé*), naar keuze met of zonder melk (*me gála* of *chorís gála*). Cappuccino wordt hier minder gedronken. Griekse koffie (*kafés ellinikós*) wordt geserveerd met koffiedik. Deze koffie drinkt u altijd zwart. Bij het bestellen moet u (net als bij de *frappé*) aangeven hoe zoet u de koffie wilt hebben: *skétto* = zonder suiker, *métrio* = een beetje suiker, *glikó* = (mier)zoet.

Praktische informatie

Reizen naar Kos

Met het vliegtuig

Vanaf begin mei tot eind oktober wordt Kos aangedaan vanuit bijna elke luchthaven in het Nederlands taalgebied en Duitsland. De vliegtijd naar Kos ligt tussen de 3 en 4 uur, afhankelijk van uw vertrekplaats. Reist u met een gewone lijndienst, dan moet u meestal overstappen in Athene; van daaruit vliegt u verder naar Kos met Olympic Air, Aegean Airlines en Athens Airways. Deze maatschappijen vliegen het hele jaar door twee tot zes keer per dag heen en weer. **Luchthaven:** 1 km ten zuidwesten van Antimáchia (code KGS). De landings- en vertrekbaan is 2400 m lang en 45 m breed; op deze luchthaven is nog geen instrumentlandingsstelsel (ILS) geïnstalleerd. Vliegtuigen landen bijna altijd vanuit zuidelijke richting en vertrekken richting het noorden. In de terminal bevinden zich een café, een kiosk en achter de douane ook een grote winkel waar u alcohol, parfum en Griekse delicatessen als olijfolie en ingemaakte olijven kunt kopen.

Het is bijna altijd enorm druk in de terminal en er staan vaak lange rijen voor de incheckbalies en daarna nog een keer bij de detectiepoortjes. Zorg ervoor dat u dus minstens een uur voor vertrek op de luchthaven aanwezig bent!

Als u een **huurauto** hebt gereserveerd, staat deze op de luchthaven voor u klaar.

Zolang er internationale vluchten binnenkomen, is er een **bankloket** geopend; ernaast is een pinautomaat.

Na aankomst: de dienstregeling van de bussen (www.ktel-kos.gr) is afgestemd op de aankomst- en vertrektijden van

de vluchten van en naar Athene. In 2014 vertrok de bus 6-8x per dag van de luchthaven naar Mastichári en Kos en 6-10x per dag van beide plaatsen naar de luchthaven. De tijden variëren en sluiten aan op de binnenlandse vluchten (enkele reis € 3,20, tel. 22420 222 92).

Met de veerboot

Er varen geen directe veerboten tussen Kos en Italië. Wie dus met de auto naar Kos wil reizen, moet eerst de boot nemen van Italië naar Patras op de Peloponnes, over land naar Piraeus rijden en daar een van de dagelijks varende veerboten naar Kos nemen. In Italië kunt u de veerboot naar Griekenland nemen vanuit Ancona en Brindisi. Informatie is te vinden op internet: www.directferries.nl/griekenland.htm, www.gtp.gr en www.greekferries.gr.

Bagagekluisjes

Bij het **havencafé** bij de aanlegsteiger van de veerboot kunt u tijdens openingstijden (meestal 8-22 uur en bij aankomst nachtelijke veerboten) bagage afgeven (€ 2,50/stuk). U moet de bagage wel dezelfde dag weer ophalen.

Douane

Documenten: voor inwoners van de Europese lidstaten en voor Zwitsers volstaat een geldig paspoort. Ook kinderen hebben een eigen paspoort of reisdocument nodig.

Uitvoer van goederen: Europees staatsburgers mogen de volgende goederen voor persoonlijk gebruik belastingvrij meenemen: tot 800 sigaretten, 90 l wijn, 10 l gedistilleerde drank. Voor duty-free gelden nog de oude regels: 200 sigaretten en 1 l gedistilleerde drank met een

alcoholpercentage hoger dan 22%.

Huisdieren: voor honden is een hondenspaspoort verplicht. Is een hond niet gechipt, dan moet hij voorzien zijn van een door de dierenarts in het oor geplaatste tatoeage.

Reizen op Kos

Bus

De **lijnbus** van de busmaatschappij KTEL onderhouden goede verbindingen tussen Kos-stad en de andere dorpjes op het eiland; tussen de dorpjes onderling rijden er echter geen bussen. Het centrale busstation ligt in Kos-stad aan de Odós Kleopátras 7, tel. 22 42 02 22 92. Deze op Kos 'Intercitybussen' genoemde oldtimers zijn de meest gebruikte en zeker ook goedkoopste vorm van openbaar vervoer op het eiland.

Voor een busrit van 1 km betaalt u ongeveer 11 cent. De 42 km lange rit van Kos-stad naar Kéfalos kost dus slechts € 4,40. Kinderen jonger dan 6 jaar rijden gratis, onder de 10 jaar betalen kinderen de helft. Er zijn geen weekkaarten of meerrittenkaarten. Uw kaartje koopt u bij de conducteur in de bus. Betaal wel het liefst met contant kleingeld. Bij het busstation en bij het toeristenbureau kunt u om een kopie van de dienstregeling vragen; actuele dienstregeling en prijzen ook op www.ktel-kos.gr.

De **stadsbussen** van de busmaatschappij DEAS verbinden het centrum van Kos met de buitenwijken en hotels langs de kust, tot aan Lambí en Ágios Fókas en nog verder naar Embrós Thérme. Ook naar Platáni rijden stadsbussen. De bushaltes zijn genummerd, zodat het gemakkelijk is om u te oriënteren. Kaartjes koopt u bij de kiosk op het centrale stadsbusstation, tel. 22 42 04 95 07 of in de bus. Er geldt dan wel een toeslag van 10%. Bij de balie kunt u ook een kopie van de dienstregeling vragen; in veel hotels en bij het toeris-

tenbureau zijn dienstregelingen verkrijgbaar.

Taxi

In de stad en in toeristische gebieden rijden voldoende taxi's rond. U kunt telefonisch een taxi bestellen, instappen bij de taxistandplaats of onderweg een taxi aanhouden door uw hand op te steken. Er zijn twee soorten taxi's: taxi's met een taxameter en de oudere taxi's van Agoraion, die de ritprijs bepalen op het aantal gereden kilometers. De tarieven zijn in beide gevallen gelijk en relatief laag. Per kilometer betaalt u bij normale ritten € 1,19, voor een rondrit ongeveer € 0,68. Er gelden toeslagen voor ritten vanaf de luchthaven (€ 3,84) en de haven (€ 1,07), voor bagage (€ 0,40 per stuk zwaarder dan 10 kg) en voor telefonische reserveringen (€ 1,92). Bij ritten 's nachts tussen 0 en 5 uur geldt het dubbele tarief. Wilt u een taxi laten wachten, dan kost dat per uur € 10,85. Voor dagtochten kunt u een totaalprijs afspreken.

Auto en motor

Het wegennet op Kos is goed en de wegen worden goed onderhouden. Houd er echter rekening mee dat Grieken beruchte bochtenafsnijders zijn; blijf goed rechts rijden en toeter bij een onoverzichtelijke bocht. Vluchtstroken worden, voor zover die er zijn, gewoon als rijbaan gebruikt. Bij het links afslaan op een provinciale weg wordt niet alleen de richtingaanwijzer gebruikt, maar vaak ook nog de arm uit het raam gestoken om aan te geven dat men de weg wil verlaten.

Huurauto's zijn van tevoren te reserveren bij internationale verhuurbedrijven (vergelijk wel de prijzen, er kan behoorlijk wat verschil tussen zitten, zeker als u wat langer blijft), maar ook in de stad en in alle toeristische centra worden veel huurauto's aangeboden. Een bijzonderheid op Kos zijn de vele ca-

Praktische informatie

brio's. Ook kunt u een jeep huren, hoewel dat duurder is en u zelden een auto met vierwielaandrijving nodig hebt.

Behalve in augustus kunt u vaak korting krijgen op de huurprijs. Er wordt ook altijd een all-riskverzekering aangeboden, die echter schade aan de banden en het chassis niet dekt. De minimumleeftijd voor het huren van een auto is meestal 23 jaar, soms 21. Een kleine auto zoals een Opel Corsa is te huur vanaf ongeveer € 25 per dag inclusief de gereden kilometers, belasting en verzekering.

Brommers, quads en motoren zijn te huur in de vakantieresorts. Voor een brommer of quad moet u een autorijbewijs kunnen overleggen; wilt u motorrijden, dan hebt u een rijbewijs voor de betreffende klasse nodig. Een aantal verhuurders biedt ook **trikes** aan.

Verkeersregels

De maximumsnelheid in de bebouwde kom is 50 km per uur, op provinciale wegen 110 km per uur (voor motoren slechts 80 km per uur) en op de snelweg 120-130 km per uur. Het maximaal toegestane alcoholpromillage is 0,5 (voor motorrijders 0,2). Het dragen van een veiligheidsriem is vóór in de auto verplicht en brommer- en motorrijders moeten een helm dragen. De geldboe-

tes voor verkeersovertredingen zijn fors (een parkeerboete is al snel € 60!).

Tanken

Op Kos zijn er voldoende benzinstations. De prijs ligt net wat hoger dan in Nederland. Benzine heet hier *venzini*, loodvrij is *amólvdi*, en diesel is *petrél*.

Feestdagen

1 januari: nieuwjaar (*protochrónia*)

6 januari: Epifaniën (*epiphanía*)

Rozenmaandag (*káthari déftera*)

25 maart: nationale feestdag; Maria-boodschap (*evangelismós*)

Goede Vrijdag (*megáli paraskévi*)

Paasmaandag (*páska*)

1 mei: dag van de arbeid (*protomáia*)

15 augustus: Maria-Hemelvaart (*kimísis tís theotókou*)

28 oktober: nationale feestdag

24 december: kerstavond (*paramóni christoujénnon*), vanaf 's middags

25 december: Kerst (*christoujénna*)

31 december: oudjaarsavond (*vrádi tis protochrónias*)

Feesten en festivals

Carnavalszondag

In 2016 op 13 maart, in 2017 op 26 febru-

Duurzaam reizen

Eigenlijk is er geen andere manier dan het vliegtuig om naar Kos te reizen. Via de meeste luchtvaartmaatschappijen kunt u bij het boeken de CO₂-uitstoot financieel compenseren. Meer informatie hierover vindt u op www.greenseat.nl. Op Kos zelf kunt u heerlijk van uw vakantie genieten zonder het milieu te veel te belasten. Het busnetwerk is goed, en tussen de Fókaskaap in het oosten en Mastichári in het westen is ook de fiets een zeer geschikte vorm van transport, zelfs met een minder goede conditie. Een zonzakantie is even leuk zonder te karten of jetskiën en afval kunt u op steeds meer plekken scheiden.

Op Kos betekent 'duurzaam reizen' vooral aandacht hebben voor het lokale: eet in een traditionele taveerne in plaats van een internationale fastfoodketen, koop lokale producten en boek geen all-inclusivevakantie, maar maximaal een overnachting met ontbijt.

ari. Carnaval wordt voornamelijk gevierd in Antimáchia, Kéfalos, Pili en in de stad Kos. Veel kinderen en een aantal volwassenen verkleeden zich, men eet gezellig met de hele familie en 's middags wordt er gevierd met muziek en dans. Traditionele carnavalsgebruiken en -dansen zijn vooral te vinden in Antimáchia, bij het Paradosiakó Spiti-huis.

Zaterdag voor Pasen

In 2016 op 30 april, in 2017 op 15 april. Op de zaterdag voor Pasen gaan de meeste Grieken rond 23 uur naar de kerk. Kort voor middernacht worden alle lichten gedoofd, behalve het 'eeuwige licht' van een olielamp. Dan vertelt de priester het verhaal van de Opstanding en steekt men een voor een de kaarsen weer aan. De oudere kinderen steken vuurwerk af. Op paaszonndag worden lammetjes en geitjes gegrild, voor zover die niet al 's nachts in de klei oven zijn gegaard. Pasen viert men met vrienden en de vaak van heinde en ver komende familie.

Patronaatsfeesten (Panigíria)

De feestelijkheden ter ere van de naam van de beschermheiligen van de kerk beginnen al de avond ervoor, met muziek en dans op het dorpsplein. Op de feestdag zelf vindt dan een mis plaats, gevolgd door een processie.

Ágios Geórgios: 25 april 2011, 23 april 2012, 6 mei 2013: patronaatsfeest in Pili, met paardenrennen door het dorp, wijn en regionale gerechten.

Ágios Ioánnis Theológos: 7/8 mei: patronaatsfeest in Lagóudi. Op de avond van 7 mei is er muziek en dans, op 8 mei een mis met processie.

Ágii Apóstoli: 29/30 juni: patronaatsfeest in Antimáchia.

Agia Paraskeví: 25/26 juli: patronaatsfeest in Kéfalos.

Ágios Ioánnis: 28/29 augustus: patronaatsfeest in Kardámena en Mastichári,

en in het klooster van Ágios Ioánnis Thymianós bij Kéfalos.

Génesis tís Theotókou: 7/8 september: patronaatsfeest in Kardámena.

Nationale feestdagen

Op beide dagen zijn er optochten in de hoofdsteden van de eilanden; leerlingen dragen op deze dag traditionele klederdracht of, vaker nog, hun schooluniform. **25 maart:** feest ter herdenking van het officiële begin van de vrijheidsstrijd tegen de Turken in 1821.

15 augustus: Maria-Hemelvaart. De sterfdag van de moeder van Christus (Grieks *kimíssi tis theotókou*) wordt in heel Griekenland gevierd. Vaak begint het feest al de avond ervoor, met muziek en dans op het dorpsplein. Op Kos wordt vooral Kéfalos een bijzonder feest gevierd, waarbij iedereen uitgenodigd is voor een maaltijd van geitenvlees en rijst.

28 oktober: de 'Ochi-dag' herdenkt het 'nee' dat in 1940 het antwoord was van de Griekse staatschef op het ultimatum van Mussolini, en wat ertoe leidde dat Griekenland in de Tweede Wereldoorlog aan de kant van de geallieerden kwam te staan.

Festivals

Cultureel festival van Ippokratía: eind juli tot midden sept., in Kos-stad vinden

Korting: voor een extra bed op de kamer mogen hotels maximaal 20% extra vragen boven op de kamerprijs. In de bus mogen kinderen jonger dan 6 jaar gratis reizen. Scholieren en studenten betalen het volle tarief. Scholieren en studenten uit EU-landen hebben, als ze een geldige studietoelating kunnen tonen, recht op gratis toegang tot alle nationale musea en opgravingen.

Praktische informatie

concerten, theatervoorstellingen en folkloristische optredens plaats in het kasteel bij de haven en in het stadion.

Cultureel festival van Alassárna: juli en aug., in Kardámena worden concerten en folkloristische optredens georganiseerd, met daarnaast nog sportwedstrijden en een schaaktoernooi.

Internationaal Health Film Festival: eerste weekend van sept., in Kos-stad. Tijdens dit festival, dat in 2009 voor het eerst werd georganiseerd, worden speelfilms en documentaires van over de hele wereld getoond, allemaal met gezondheid als centrale thema. Informatie: www.healthfilmfestival.gr.

Geld

In Griekenland wordt sinds 2002 de euro (€) gebruikt, wat hier als *ewró* wordt uitgesproken. De eurocent wordt ook wel *leptá* genoemd. Bij de meeste banken kunt u pinnen met uw Maestro- of creditcard.

Bij restaurants, de duurdere hotels, autoverhuurbedrijven en grotere winkels kunt u met een creditcard betalen (vooral Visa en Mastercard), in taveernes en pensions meestal niet.

Gevonden voorwerpen

Er is geen centraal bureau voor gevonden voorwerpen; ze worden gewoon daar bewaard waar ze zijn verloren of vergeten.

Gezondheid

Behandeling in spoedgevallen is in de staatsziekenhuizen gratis. Na een ongeval wordt u voor kosteloos opgenomen en verzorgd in het **ziekenhuis in Kos-stad** en in het **National Health Centre (ESY)** van Kéfalos; wel moet u zelf het medisch materiaal en medicijnen betalen. Ook in andere gevallen bent u hier

goedkoper uit dan bij particuliere artsen. De artsen in de ziekenhuizen spreken goed Engels.

Een consult of behandeling bij een huisarts of andere arts op Kos moet u in de regel contant betalen. Zorg ervoor dat u een in het Engels opgestelde factuur krijgt om de kosten vergoed te krijgen door uw eigen ziektekostenverzekering. De Europese Gezondheidskaart (EHIC, European Health Insurance Card, zie de achterkant van uw verzekeringspasje) wordt slechts door weinig artsen geaccepteerd. Ga daarom na of het zinvol is een aanvullende ziektekostenverzekering af te sluiten voor uw vakantie, die hulp biedt of financieel ondersteunt bij een ongeval of overlijden.

Informatie

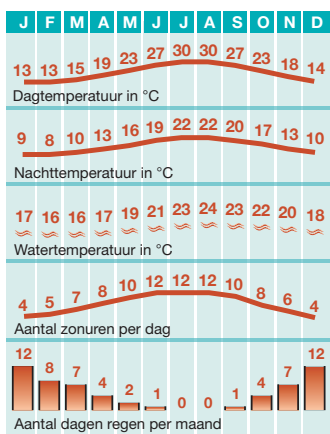
Grieks verkeersbureau (Greek National Tourism Organisation)

Nederland: Kerkstraat 61, 1017 GC Amsterdam, tel. 020 624 87 86, fax 020 620 70 31, www.gnto.nl

Toeristenbureaus

In Kos-stad en bij de haven van Kálim-

Klimaattabel Kos

nos vindt u goede toeristenbureaus. Meer kantoren of kiosken zijn er niet.

Websites

Griekse websites: .gr

www.kos.gr: officiële, maar niet erg uitgebreide website van het VVV-kantoor van de stad Kos (alleen Griekstalig).

www.kosinfo.gr: noemt zich 'officiële website van Kos', maar is particulier en commercieel. Het is echter wel de beste website over het eiland en biedt in ieder geval enkele actuele informatie.

www.gnto.gr: officiële website van het Griekse verkeersbureau.

http://odysseus.culture.gr: uitstekende website van het Griekse ministerie van Cultuur. Uitgebreide informatie (met foto's over musea en opgravingen, inclusief openingstijden en entreprijzen).

www.heteilandkos.nl: no-nonsense website met toeristische informatie. Tips en informatie over de diverse bezienswaardigheden op het eiland.

www.ilovekos.nl: website met veel toeristische informatie over Kos, met links naar aanbieders van reizen, autoverhuur en vliegtickets. De site is nog in ontwikkeling.

www.griekenland.nl: website met algemene informatie en achtergronden, inclusief informatie over de belangrijkste vakantie-eilanden. Extra informatie over onroerend goed.

www.griekenland.net: website met informatie over accommodatie en reisorganisaties.

www.grieksegids.nl: algemene website over Griekenland met ook veel informatie over de Dodekanesos. Interessante informatie over echte Griekse gebruiken en tradities.

www.culture.gr: uitstekende website van het Griekse Ministerie van Cultuur. Hier vindt u uitgebreide informatie (met foto's) over bijna alle musea en opgravingen, met openingstijden en toegangsprijzen.

www.ekathimerini.com: Engelstalig portal van een van de grootste Griekse kranten.

www.gogreece.com: algemene internetgids voor heel Griekenland. Informatie van sport tot onderwijs, van economie tot politiek.

www.gtp.gr: overzicht van de actuele veerverbindingen binnen Griekenland.

www.e-radio.gr: meer dan honderd Griekse radiozenders zijn als livestream te ontvangen, ingedeeld per rubriek en muziekrichting. Engelstalig.

www.marinetraffic.com: details over elk schip dat Kos passeert.

www.wageral.nl/oriste: gemodereerd forum waar Griekenlandgangers elkaar vragen kunnen stellen.

Kinderen

Uw reis plannen

Griekse artsen schrijven erg snel antibiotica voor. Waardeert u dit minder, neem dan uw eigen homeopathische middelen mee van huis. Zonnebrandcrème is in Griekenland duur, dus neem ook daar genoeg van mee. Omdat kleine kinderen liever op het strand in de zon spelen dan in de schaduw, is het belangrijk een zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor te gebruiken. Op het strand kan het zand ook erg heet worden, waardoor het dragen van schoei zeker wordt aangeraden. Ook een insectenwerend middel en eventueel een muskietennet zijn voor de kleintjes zeker geen overbodige luxe. Luiers en babyvoeding zijn verkrijgbaar in de beter gesorteerde supermarkten en dure apotheken.

Excursies

De meeste autoverhuurbedrijven verhuren ook autostoeltjes, maar de kwaliteit en veiligheid kan nogal verschillen. Met kinderfietsjes is het verstandig het kind eerst een paar proefrondjes te la-